

gerlijk Recht zou optreden, die niets deed dan „agere de iure constituendo” zonder het „exponere et interpretari” van het ius constitutum als essentieel correlaat daaraan ter zijde te stellen. Mij schijnt, met name in ons vaderland, het tegenovergestelde gevaar veel dreigender, dat men uitnemende praktische juristen bij de vleet aflevert, maar het rechtsleven van ons volk, dat in onzen tijd uit meer dan één motief naar nieuwe banen zoekt, maar liever overlaat aan de roekelooze experimenten van politieke kwakzalvers, die met groote woorden willen doen, wat alleen vrucht kan zijn van tot in de kleinste bijzonderheden gaande detail-studie. Met het gevolg dat zelfs in 's lands Raadszaal uit hoogedelgestrengen mond „maling” werd betuigd aan het adres onzer juristen. Trouwens, omvattende en diepgaande kennis van het positieve recht, zonder ideeën te hebben over zijn hervorming, gaat zeer goed, maar het omgekeerde is slechts mogelijk voor hem, die aan allen ernstigen wetenschappelijken zin ten eenenmale is gespeend. Iets wat uit paedagogisch oogpunt met gelijke kracht geldt voor het onderwijs. Wie de studeerende jongelingschap het hoofd zou willen volstouwen met reformatorische ideeën, maar ze niet gewende aan degelijke niet alleen, maar ook liefdevolle kennismeming van wat is en hoe dat werd, zou zijn auditorium niet vormen, maar misvormen.

Ik wenschte om alle misverstand af te snijden, dit voorop te zetten, nu ik in deze ure in vogelvlucht met U den stand onzer wetenschap ga overzien. Hoe aanlokkelijk het mij ook scheen om een speciaal onderwerp te nemen, om dat eens van alle kanten met U te beschouwen, ik heb mij bij nader beraad dit voorrecht toch ontzegd. Vooreerst omdat de tijd drong om mijn werkzaamheden te beginnen; dan, omdat de mos maiorum